

TURISTAI PASAKOJA NAUJENAS

Liepos 2 d. britų „The Sunday Telegraph“ išsispausdino David Floyd straipsnį, kuriame Kauno įvykiai nušviečiami iš Lietuvos grįžusių turistų pasakojimais.

Už visas riaušes kaltinama policija, kad ji stengusis nevykusių būdu užgniaužti visą reikalą.

Dabar vengiama vesti turistus per Kauno teatro sodą, kuriame susidegino R. Kalanta. Tas, kuris informavo Floydą, vis dėlto matė tą vietą, kurioje jaunuolis susidegino, ir valdžios pastangas užsėti tą vietą žole, kuri jau bedygstanti.

Pagal turistų pasakojimą, „Jis stovėjo ten apie minutę, liepsnojantis deglas. Netoli buvusieji žmonės girdėjo jį šaukiant „Nušaukite mane! Nušaukite mane!“ Kiti sako, kad jis šaukęs patriotinius šūkius“.

Policija R. Kalantą nugabeno į ligoninę, kur jis išgyveno dar dvi dienas. Buvusios dedamos visos pastangos išgelbėti jo gyvybę, bet jis nieko kita nesakęs, tik vis „Pribaikite mane“.

Kaune niekas kitaip ir negalvojęs, kaip tik tai, kad susidėginimas buvo beviltiškas nacionalistinio ir religinio protesto veiksmas. O laidotuvių dieną susirinko didelė minia žmonių, tarp jų nemaža jaunimo, kur tikėjosi, kad praeis laidotuvių procesija. Daugumas nešė gėlių vainikus.

Paskui pasklidę žinia, kad Kalanta jau prieš ketelį valandų slapta palaidotas. Tada minia, valdžios tokio veiksmo įpykinta, šalutinėmis gatvėmis pasuko į kapines, kuriose susidūrė su policijos užtvara. Studentų vadovaujama minia čia susirėmė su policija, o kai buvo atstumta į aikštę, tai pradėtos sakyti kalbos, buvo šaukiami šūkiai, ir iškelta Lietuvos vėliava.

Po to vėl buvo rimtų susidūrimų su policija, ir daug jaunuolių buvo sugrįžta į policijos automobilius ir nugabenta į kalėjimą.

Kitą dieną vėl susirinko minia. Tada valdžia iššaukė saugumiečių dalinius. Ir vėl buvo susidūrimų, bet nebuvo žaundama.

Kaune niekas netiki oficialiu pranešimu, kad Kalanta buvęs nesveiko proto. Kaip jo mokyklos draugai sako, jis buvęs visiškai normalus, priklausė komjaunimui ir tikrai nebuvo nei išgėręs, nei sutrikusio proto, kai nusižudė.

Kaune apie birželio mėn. pabaigą pati svarbiausioji pokalbių tema tebebuvo Kalantos klausimas. Lietuviams jis patampa tautiniu didvyriu.

PASAULYJE

— Sierra Leone komisisionierius Britanijai pristatė parduoti neseniai jo krašto kasyklose rastą deimantą, sveriantį pusę svaro, 988, 9 karatų, už kurį tikimasi gauti ne mažiau kaip milijoną svarų.

— Britanijos lordų rūmuose lordas Boothby pasisakė prieš vyriausybės sumanymą pakelti parlamento narių ir ministrų atlyginimus ir pensijas, nes, sako, jeigu šitokiems praeina pakėlimai, tai darbininkai visada galės sakyti: o kodėl ne mes?

— Olandija nebėkš į kalėjimų tų, kurie rūko marijuaną, bet piniginėmis baudomis jie galės būti baudžiami.

— Tailando vyriausybė nustatė, kaip turi elgtis ir kaip atrodyti studentai: berniukams draudžiami ilgi plaukai, mergaitėms — trumpi sijonai, o ir apskritai draudžiama turėti reikalių su lombardais, lošimų namais ir vadinamaisiais paleistuvystės namais.

— Po JAV didžiausią skyrybų procentą turi Sov. Sąjunga, ir joje kiekviena penktoji išsiskirianti pora prieina iki to dėl girtavimo, kiekviena šeštoji — dėl muštynių.

— Varžytynėse New York'e už prezidento Kennedžio žudiko Lee Harvey Oswald iš Minsko rašytą laišką gauta 500 svarų, už 1931 m. Evos Eraun Hitleriui rašytą laišką 200 sv., už Charles Darwino 1848 m. rašytą laišką 300 svarų.

— Prancūzija per gegužės mėn. pagaminė 261.946 lengvuosius automobilius ir 28.399 sunkvežimius (per pirmuosius 5 mėnesius iš viso pagaminta 1.468.655 automobilių).

— Kauno žydas Aleksandras Karnovskis, pasiprašęs leisti emigruoti į Izraelį, buvo iškvieštas į saugumo policiją ir primuštas.

— Alžyre per dešimtmetį pradžios mokyklose moksleivių skaičius iš 300 tūkst. pakilo iki 2 mil., vidutinėse iš 35 tūkst. iki 300 tūkst., aukštosiose iš 1.000 iki 27 tūkst.

— Britė grįžo po atostogų iš Rumunijos saulėje įdegsi, ir mūitininiai nusprendė, kad ji nepanaši į tą moterį savo fotografijoje, ir ją išgelbėjo nuo galimybės vėl važiuoti atgal į Rumuniją tik papildomas dokumentas — bingio lošimo narės kortelė.

— Ispanijos policija gaudo vagis, kurie iš Barcelonos ligoninės nudžiovė pavojingais virusais apkrėstų 10 triušų.

„THE IRISH TIMES“ TEORIJĄ

Dubline leidžiamasis „The Irish Times“ birželio 19 d. priminė savo skaitytojams R. Kalantos susidėginimą, Kauno riaušes ir 17.000 Lietuvos katalikų protestą. Tačiau R. Kalantos susidėginimas kitaip nušviečiamas.

Pagal tą laikraštį, į Kauną tomis dienomis buvo suvažiavę prieš režimą nusiteikusių jaunimo atstovai iš visos Sov. Sąjungos, daugiausia iš trijų Baltijos kraštų. Laikraštis juos vadina hipiais. Tik jie nesą tokie hipiai kaip Vakaruose. Jie išsiskiria ne savo drabužiais ar plaukais, bet nepriklausomu galvojimu — jie nepatenkinti santvarka, jos metodais ir jos vykdytojais.

Baigiant kongresą, buvę nutarta ne aktyviu protestu pareikšti savo nepasitenkinimą, bet koku nors ypatingu mostu. Sutarė, kad reikia įvykdyti savizudybę susidėginant, traukti bilietai, ir pilną ištraukęs Romas Kalanta, jis ir susidėginęs.

DRAMATISKAUSIAS EPIZODAS

Kaip ir kitų kraštų spauda, taip pat šveicarų viešoji opinija jautriai atsiliepė į paskutiniųjų laikų įvykius sovietų Lietuvoje. Šveicarų laikraščiai nesitenkino vien spaudos agentūrų pranešimais apie gausias tikinčiųjų peticijas prieš religijos persekiojimą Lietuvoje ir apie tragišką Romo Kalantos mirtį ir ryšium su tuo kilusias Kaune riaušes. Visa eilė laikraščių paskelbė išsamius komentarus bei redakcinius straipsnius, kuriuose buvo išryškinta politinė Lietuvos įvykių reikšmė.

Didžiausią tiražą prancūziškoje šveicarijoje turįs dienraštis „Tribune de Geneve“ nurodė į nerusikųjų tautų patriotizmą ir jų pasipriešinimą Maskvos varomai sistemai rusinimo politikai. Laikraščio redaktorius ypač pabrėžė rezistenciją Lietuvoje, kur dar neseniai vyko partizaninis karas prieš svetimąjį okupaciją. Paskutiniojo laiku lietuvių tauta energingai pakėlė balsą prieš tikybos persekiojimą. Romo Kalantos mirtis buvusi dramatiškiausias epizodas lietuvių tautos opozicijoje prieš okupaciją.

„Easler Nachrichten“ įdėjo ilgą korespondenciją iš Romos, kur subėgancios visos žinios apie katalikybės persekiojimą Lietuvoje. Korespondencijoje taip pat įdėtas pasikalbėjimas su Romoje reziduojančiu Lietuvos diplomatinio šefu S. Lozoraičiu, kuris pareiškė įsitikinimą, kad kaip savo laikų buvę sukilimai Berlyne, Lenkijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, taip pat ir Lietuvos įvykiai subrandinsią laisvės sėklą, kuri vieną gražią dieną neabejojamai išdygsianti.

Be visos eilės straipsnių, paminėtinas dr. A. Geručio parašų paskelbtas vedamasis straipsnis žymiausiame rytų šveicarijos katalikų dienraštyje „Die Ostschweiz“, St. Galleno mieste. Straipsnyje nurodyta į Bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Tame pat laikraštyje įdėta išsami apžvalga apie Bažnyčios būklę Lietuvoje.

Čiuricho lietuviai užsakė pamaldas už Romo Kalantos vėlę.

PER BRANGI KAINA

Vakarų pasaulio žinių agentūros neseniai pranešė apie gegužėje Kauno teatro sode Romo Kalantos susidėginimą ir jo laidotuvių metu įvykusias protesto demonstracijas. Kelioms savaitėms po šio įvykio praėjus, vakarus vėl pasiekė žinia, kad kitas jaunuolis birželio pradžioje Varėnoje užlipo ant keturių aukštų namo stogo ir apsiplies benzinu susidėginė.

Heroiškas lietuvių jaunuolių pasiaukojimas, žinoma, nėra be atgarsio. Šie įvykiai pirmiausia pabrėžė rusams, kad lietuviai nėra susitaikę su likimu ir nėra prisitaikę prie gyvenimo Rusijos imperijos ribose. Jei Kremliukas valdovai anksčiau lietuviams nepasitikėjo (plg. Stalino neatlaidumą už 1941 metų sukilimą, plg. Chruščiovo atsakymą į kvietimą aplankyti Lietuvą: „Atvažiuosiu, kai jūs rusiškai išmoksitė“), tai paskutiniai įvykiai šį nepasitikėjimą tik labiau sustiprins, paskatindami griežtesnį politinę priežiūrą, padidintą įvairiai baudžiamųjų, suimamųjų, išvežamųjų skaičių, pagreitintą ir taip planingai vykdomąjį Lietuvos kolonizavimą rusais.

Heroiškas jaunuolių pasiaukojimas, be abejo, siekia atkreipti vakarų pasaulio dėmesį į sąlygas Lietuvoje. Tiesa, kad tai tam tikroje plotmėje pavyko: vakarų valstybių dienraščiai, televizijos ir radio laidos įvykius paskelbė, kartais net pažymėdami, kad lietuvių tauta reikalauja sau laisvės, kurią Rusija prieš trisdešimt dvejus metus pagniaužė. Plačiai skaitomasis anglų savaitraštis „The Economist“ Kauno įvykiams paskyrė vieną skiltį. Tačiau Niujorko savaitiniai „Time“ ir „Newsweek“ jų net nepaminėjo.

Apie šiuos įvykius sužinoję, Amerikos lietuviai rengė didžiūose miestuose po kelis šimtus dalyvių sutraukusias demonstracijas ir paskelbė birželio 15 dieną visuoti-

nių eitynių dieną. Daug laiškų ir telegramų buvo taip pat pasiųsta JAV prezidentui Nixonui ir Baltuosius Rūmus ir tiesiai į Maskvą, kurią jis tuomet lankė. Šių kreipinių turinys buvo: prašymas atkreipti dėmesį į Kudirkos, Simokaičio ir jų šeimų likimą, dėti pastangas, kad prezidento kelionės į Maskvą išvakarių metu Kaune suimtieji jaunuoliai būtų rusų policijos paleisti, kad jis panaudotų savo įtaką Kremliuje, idant visi į Rusijos plotus išvežtieji kalinamieji ar kitaip ten laikomieji lietuviai būtų grąžinti Lietuvon.

Deja, nei dviejų jaunuolių pasiaukojimas, nei po jo sekusios pastangos didelio atgarsio pasaulyje nepalik, vakariečių dėmesio ilgam neišlaikė ir pagalbos nukentėjusiems neatnešė. Pasaulyje yra daug kančios, ir dėmesys yra kreipiamas pirmiausia ten, kur tiesioginiai galiūnų interesai būna užkliudyti.

Romas Kalanta mirė po dvylikos valandų kančių ir buvo palaidotas gegužės 17 dieną. Vaikinas Varėnoje kentėjo keturias dienas, ir jo mirtį sekė tik slapstosios policijos vykdomi tardymai. Kauną tuo metu lankė turistai praneša, kad demonstracijos šeši žmonės buvo užmušti ir keli šimtai suimti ir negailestingai tardyti, o gal tebetardomi. Šitos aukos yra brangios lietuvių tautai, tačiau pasaulio sąžinės jos nesukrėtė ir reikalingo dėmesio nepatraukė. Lietuvos padėtis šios tiesios ir dramatiškos priemonės neišsprendė. Sumokėta ir tebemokama kaina yra per brangi.

Lietuvos jaunimas turėtų prisiminti ir pasekti Mažosios Lietuvos veikėjo Martyno Jankaus žodžiais:

Kilnu mirti už tėvyne, bet dar gražiau yra gyventi dėl jos.

L. Laša

LIETUVOJE PROTESTAS AUGA

Kiek jau yra susidėginusių?

Liepos 6 d. britų „The Guardian“ pirmame puslapyje išsispausdino didelių raidžių antrašte pavadintą Reuterio agentūros pranešimą: „Antras nusižudymas susidėginant: lietuvių protestas auga“.

Deja, pranešime pora pavardžių neatspėjama sudarkytos.

Pats pranešimas yra toks:

„60 m. amžiaus vyras mirtinai susidėginė sovietinėje Baltijos respublikoje Lietuvoje, matyt, politiniais sumetimais.“

„Vakar Maskvą pasiekusiuose neoficialiuose pranešimuose sakoma, kad birželio 3 d. mirė žmogus Kauno mieste. Romas Kalanta, 20 m. amžiaus, mirtinai susidėginė tame pačiame mieste gegužės 14 d. Po Kalantos mirties dvi dienas vyko riaušės. Kelias šimtų buvo areštuota, ir sovietiniai daliniai buvo atsiųsti į miestą.“

„Paskutiniuosius savizudybės auką buvo Andrus Hukavichus. Šaltiniai nurodo, kad jis apsiplė žibalu ir užsidėgė Kauno aikštėje. Jis kitą dieną mirė karinėje ligoninėje.“

„Birželio 9 d. kitas lietuvis, Zalizh Kauskas, apie 62 m. amžiaus, bandė mirtinai susidėginti pasinaudodamas acetonu, bet buvo policijos areštuotas dar nespėjęs užsidegti.“

„Tie patys šaltiniai taip pat pirmą kartą smulkiau nusakė, kaip gegužės 29 d. nusižudė susidėgindamas jaunuolis Varėnoje, apie 50 mylių į pietus nuo Lietuvos sostinės Vilniaus. Jie išsiaiškino, kad tai buvo Stonis, vandentiekio darbininkas, 20 m. amžiaus. Sako, jis užsidegė miesto aikštėje ir mirė birželio 10 d. karinėje ligoninėje.“

„Visa eilė mirčių vyko kaip tik po lietuvių katalikų protestų dėl to, kad nėra religinės laisvės.“

„Vakardienos informaciją pateikusiųjų sako, kad daugiau kaip 100 studentų ir moksleivių buvo areštuota Vilniuje apie birželio vidurį, kai vyko tarptautinės varžybos. Sako, jie nušvilpdavo sovietinius žaidėjus, platino antisovietinius atsišauki-

SVEICARIJOS RADIJAS APIE LIETUVĄ

1972. VI. 27 Šveicarijos radijas savo „Prisma“ laidoje pusę valandos paskyrė įspūdiams iš Baltijos respublikų Lietuva toje laidoje užėmė išskirtinę vietą, ir apie ją buvo daugiausia kalbama.

Ee kita ko, korespondentas perskaitė ištraukas iš Churchilio memuarų, kur jis rašo, kad D. Britanija nepripažįsta S. Sąjungos sienų išplėtimo Hitlerio pagalba. Taip pat jis perskaitė JAV Valstybės Departamento pareiškimą Vasario 16 proga, kame pabrėžiama, kad JAV de jure nepripažįsta Lietuvos įjungimo į S. Sąjungą.

Buvo užsiminti rusinimo reikalai ir religijos persekiojimas.

Laidą paruošė Hans-Ulrich Indermaur. J. J.

mus ir buvo gatvėse iškabinę Lietuvos tautinių vėliavų“.

Liepos 7 d. David Floyd „The Daily Telegraph“ išsispausdintame straipsnyje „Rusai sužygiavo į Lietuvą po riaušių“ pasinaudoja iš dalies tais pačiais šaltiniais, kaip ir Reuterio agentūra, bet jis pateikia ir daugiau duomenų. Pačioje savo straipsnio pradžioje jis nurodo, kad po pastaraisiais dviem mėnesiais vykusių visos eilės karštai reikiamų antirusiškų protestų rusai į Lietuvą atsiuntė didelius kiekius specialiųjų saugumo dalinių ir policijos pastiprinimų.

Ryšium su riaušėmis Kaune yra suimti keletas šimtų, jie Vilniuje laukia teismo.

Vilniuje birželio viduryje dėl antirusiškų demonstracijų prieš rusus sportininkus areštuota apie 150.

Antirusiškas nusiteikimas taip pat esąs apėmęs ir kitas Baltijos respublikas, kaip esą rašoma laiške iš Estijos sostinės Talino.

Talino politechnikos institute neseniai buvusios antirusiškos demonstracijos, dėl to daugeliui studentų buvę pagrasinta ne vien tik išmesti ar mobilizuoti į kariuomenę. Laiške esą sakoma, kad protestuojama dėl estų kalbos varžymo, dėl didelio skaičiaus rusų apgyvendinimo Estijoje, dėl to, kad rusai išnaudoja krašto išteklis sau, kad brukama komunistinė ideologija.

Be kita ko, laiške esą dar taip parašyta:

Laikas pagaltoti

Penktą kartą susirinkę tartis dėl santykių pagerinimo, Vakarų Vokietijos ir Čekoslovakijos atstovai nutarė viską atidėti neribotam laikui — apsigalvoti.

Padidins pensijas

Naujasis Italijos ministrų kabinetas padidina pensijas (dar prieš rinkimus buvo pažadėta tai padaryti).

Taip pat prieš rinkimus buvo pažadėta, kad bus keliama valdininkams atlyginimai. Jei pažadas nebūtų vykdomas, gali prasidėti streikas, o jei būtų vykdomas, tai ir universitetų profesūra reikalaujanti pakėlimų.

Lin Piao įpėdinis

Pašalintojo armijos vado Lin Piao vieton Kinijos kariuomenės štabo viršininko pavaduotoju paskirtas Hsiang Čang-Hua, o kariuomenės apmokymų rūpintis — gen. Yeh Čien-Ying.

Zmonos vaidmuo

Buvusio teisingumo ministerio, o dabar JAV prezidento Nixono rinkiminės kampanijos vedėjo John Mitchell žmona pasakė: arba vyras pasitraukia iš politikos, arba aš pas jį negrįžtu.

Vyras pasitraukė iš visa ko.

Partizanai pritaria vyriausybei

Tvirtinama, kad Libane esantieji palestiniečiai partizanai traukiasi iš savo pozicijų Izraelio pasienyje, nes jų buvimas ten yra pavojingas vietiniams gyventojams, kurie nukentėję dėl Izraelio puolimų.

Kinijos derlius geras

Kinijos žinių agentūra skelbia, kad krašto žemės ūkio derlius yra pats geriausias nuo 1949 m.

Abi pusės pasirašė

Indija ir Pakistanas pasirašė susitarimą, pagal kurį atitraukiama kariuomenė iš pasienio ir pažadama nenaudoti jėgos ginčams spręsti.

Bendrovė nori nuversti valdžią

Tarptautinė telefono ir telegrafo bendrovė kreipėsi į JAV vyriausybę, kad ji pastengtų nuversti dabartinę Čilės komunistinę vyriausybę. Net patariama, kaip tai būtų galima atlikti: CIA agentus įjungti į Čilės kariuomenę ir panaudoti nepatenkintus karius.

Revoliucija susirūpinusi bendrovė yra 70 procentų čilietiška, tik 30 proc. amerikietiška.

Sutrukdė prof. Kidnapperis

Sovietinio gyvenimo kritikas biologas Medvedevas turėjo dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Kijeve.

Jis buvo atvažiavęs dar prieš konferenciją, susitiko su kai kuriais užsienio mokslininkais, bet staiga buvo gauta telegrama, kad jis negalėsias dalyvauti dėl anksčiau sutarto susitikimo su prof. R. Kidnapperiu.

Spėjama, kad valdžios jam buvo įsakytą išvažiuoti iš Kijevo arba jis buvo areštuotas ir išvežtas.

„Mes norime, kad visas pasaulis žinotų, jog penki milijonai estų, latvių ir lietuvių nenori rusiškos okupacijos, ir mes kreipiame į Ameriką ir kitas tautas, prašydami remti mūsų kovą.“

„Užsienių pagalba padrąsins ir sustiprins mus kovoję už savo teises“.

Londono „Evening News“ liepos 6 d., be kita ko, Kaune susidėginusio 60 m. amžiaus lietuvių pavarde rašo: Andruskukavichus (reikėtų, tur būt, spėti: Andriuskevičius).

KUR KAS IŠVYKO IR KĄ DIRBĖ?

Kęstutis Černiauskas, Lietuvos studentų stovyklų štabo komisaras, „Tiesoje“ rašo, kad 600 moksleivių išvyko dirbti į Tomsko sritį statybų darbams.

Jie statys gyvenamuosius namus medkūčiams, buitinius pastatus, remontous kaimo mokyklas, rekonstruos sporto aikštes. Taip pat studentai nuvežė Tomsko moksleiviams dovanų: knygų, pionierių kambariams reikmenų, sporto įrankių ir paruošė keliasdešimt paskaitų apie Lietuvą.

Vilniaus universiteto 100 studentų dirbs Strižovoje, kur statys naują miestą — Neftegradą.

I MOKSLINIUS CENTRUS

„Tiesos“ pranešimu, Lietuvos Mokslų akademijos bendradarbiai V. Daukyns išvyko į Prancūziją. V. Niunka į Romą, o į Anglijos skaičiavimo centrų fizikos ir matematikos instituto direktoriaus pavaduotojas M. Sapagovas.

SEPTYNIOS DIENOS

Laikas pagaltoti

Penktą kartą susirinkę tartis dėl santykių pagerinimo, Vakarų Vokietijos ir Čekoslovakijos atstovai nutarė viską atidėti neribotam laikui — apsigalvoti.

Padidins pensijas

Naujasis Italijos ministrų kabinetas padidina pensijas (dar prieš rinkimus buvo pažadėta tai padaryti).

Taip pat prieš rinkimus buvo pažadėta, kad bus keliama valdininkams atlyginimai. Jei pažadas nebūtų vykdomas, gali prasidėti streikas, o jei būtų vykdomas, tai ir universitetų profesūra reikalaujanti pakėlimų.

Lin Piao įpėdinis

Pašalintojo armijos vado Lin Piao vieton Kinijos kariuomenės štabo viršininko pavaduotoju paskirtas Hsiang Čang-Hua, o kariuomenės apmokymų rūpintis — gen. Yeh Čien-Ying.

Zmonos vaidmuo

Buvusio teisingumo ministerio, o dabar JAV prezidento Nixono rinkiminės kampanijos vedėjo John Mitchell žmona pasakė: arba vyras pasitraukia iš politikos, arba aš pas jį negrįžtu.

Vyras pasitraukė iš visa ko.

Partizanai pritaria vyriausybei

Tvirtinama, kad Libane esantieji palestiniečiai partizanai traukiasi iš savo pozicijų Izraelio pasienyje, nes jų buvimas ten yra pavojingas vietiniams gyventojams, kurie nukentėję dėl Izraelio puolimų.

Kinijos derlius geras

Kinijos žinių agentūra skelbia, kad krašto žemės ūkio derlius yra pats geriausias nuo 1949 m.

Abi pusės pasirašė

Indija ir Pakistanas pasirašė susitarimą, pagal kurį atitraukiama kariuomenė iš pasienio ir pažadama nenaudoti jėgos ginčams spręsti.

Bendrovė nori nuversti valdžią

Tarptautinė telefono ir telegrafo bendrovė kreipėsi į JAV vyriausybę, kad ji pastengtų nuversti dabartinę Čilės komunistinę vyriausybę. Net patariama, kaip tai būtų galima atlikti: CIA agentus įjungti į Čilės kariuomenę ir panaudoti nepatenkintus karius.

Revoliucija susirūpinusi bendrovė yra 70 procentų čilietiška, tik 30 proc. amerikietiška.

Sutrukdė prof. Kidnapperis

Sovietinio gyvenimo kritikas biologas Medvedevas turėjo dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Kijeve.

Jis buvo atvažiavęs dar prieš konferenciją, susitiko su kai kuriais užsienio mokslininkais, bet staiga buvo gauta telegrama, kad jis negalėsias dalyvauti dėl anksčiau sutarto susitikimo su prof. R. Kidnapperiu.

Spėjama, kad valdžios jam buvo įsakytą išvažiuoti iš Kijevo arba jis buvo areštuotas ir išvežtas.

Korėjos nori apsiungti

Pietų ir Šiaurės Korėjos jau kuris laikas slapta tarėsi dėl apsiungimo.

Dabar abiejų tų valstybių sostinėse viešai paskelbtas toks užsimojimas. Jos norinčios taikiai apsiungti ir be jokios pašalinės įtakos.

1953 m. liepos mėn. buvo baigtas trejus metus tarp jų užtrukęs karas, kuriame pietus rėmė amerikiečiai, o šiaurę Sov. Sąjunga.

Katyno dokumentas

Britai leido paskelbti savo ambasadoriaus prie Lenkijos vyriausybės 1943 m. pranešimą apie Katynę išžudytuosius 10.000 lenkų karių.

Kaltė priskiriama rusams. Stalinas anuomet išsiginė, bet Nuernbergo tribunole tos žudynės taip pat nebuvo priskirtos vokiečiams.

Nauja vyriausybė

Chaban-Delmas vadovaujama Prancūzijos vyriausybė atsistatydino, nes prez. Pompidou norėjęs pakeitimų.

Naują sudaryti pavesta Pierre Messmer, ilgamečiam krašto apsaugos ministeriui.

Portugalija siūlo amnestiją

Portugalija pasiūlė amnestiją visiems tiems afrikiečiams, kurie kovojo už išlaisvinimą jos kolonijų

PAŠVENTINTAS BENDRABUTIS

ROMUVOJE

Romuvos sodyba pasipuošė nauju namu — mokinių bendrabučiu. Tai vokiečių federalinės bei Eaden-Wuerttembergo vyriausybės ir laisvojo pasaulio lietuvių bendrų pastangų vaisius.

Jei iki šiol kai kurie tautiečiai atsisakė savo vaikų leisti į Vasario 16 gimnaziją, teisindamiesi prastomis bendrabučio patalpomis, tai nuo ateinančių mokslo metų pradžios ir šitas pasiteisinimas atkris. Naujasis bendrabutis labai gerai įrengtas ir bus apstatytas naujais baldais. Ta mokinių dalis, kuri kol kas paliks gyventi pilnyje, galės patogiai įsikurti pačiose geriausiose patalpose.

Naujojo bendrabučio pašventinimas įvyko birželio 17 d. Oras pasitaikė puikus. Nuo 13 val. galima buvo apžiūrėti mokinių kūrybos, lietuvių gamtos ir liaudies meno parodas, gimnazijos klasių patalpose surengtas mokytojų A. Krivicko vadovaujant, ir kun. J. Dėdino suruoštą foto nuotraukų parodą.

Šventinimas ir kalbos

14 val. mokiniai, dauguma pasipuošę tautiniais drabužiais, Lietuvos, ateitinių ir skautų vėliavomis nešini, ir gražūs būrelis svečių susirinko prie šviežiomis spalvomis žėrinčio naujo pastato.

Pirmasis žodį tarė architektas K. Hutter. Jis pasidžiaugė, kad pirmoji statybos dalis baigta. Deja, namas tebėra berišio su aplinka, nes dar bus statoma. Išreikšė viltį, kad tolimesnės statybos finansavimas bus užtikrintas ir darbai galės būti tęsiami. Trumpai apžvelgė bendrabučio statybos istoriją ir jos rezultata. Namai turi 2.743 kubinių m arba 780 kvadrat. m naudojamo ploto, kurį sudaro gyvenamieji mokinių kambariai, ligoninė ir poilsio patalpos, virtuvė, prausyklos, vedėjų gyvenamieji butai ir t. t. Dėkojo visiems, prisidėjusiems prie namo statybos, ir perdavė bendrabučio raktą Kuratorijos pirmininkui V. Natkevičiui, išreikšdamas viltį, kad šeiminiškai namu bus patenkinti ir kad ilgus metus moksleiviai taikoje ir laisvėje jame gyvens.

Naują bendrabutį šventino katal. vysk. dr. A. L. Deksnys ir evang. senj. kun. A. Keleris. Vyskupas savo maldose Viešpaties vardu linkėjo namams ramybės ir prašė Jį palaimos. Visi kartu sukalbėjo Tėve mūsų. Senjoras kun. A. Keleris paskaitė iš apašt. Povilo II laiško tesalonikiečiams II, 13-16 ir iš 84-to bei 127-to psalmo.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, M. A., pradėjo savo kalbą vokiškai, tęsė ją ir baigė lietuviškai. Pirmiausia pasveikino garbinguosius svečius: Baden-Wuerttembergo vyriausybės atstovą ministrą A. Hasenoehrl, Vakarų Europos lietuvių katalikų vyskupą dr. A. L. Deksnį, Lietuvių evangelikų ir liuteronų išeivijoje Bažnyčios vyriausios tarybos pirmininką senjorą kun. A. Kelerį, Nordbadeino mokyklų priežiūros įstaigos atstovą direkt. Leonhardt, Vokietijos LB Valdybos pirmininką J. K. Valiūną, aukų bendrabučio statybai įvairius vedėjų tėv. A. Bernatonį ir architektą Hutter.

Pranešė, kad naujame bendrabuty bus 55 lovos. Jo statyba kainavo 560.000 DM: vokiečių federalinė ir Baden-Wuerttembergo vyriausybės skyrė po 200.000 DM, o laisvo-

jo pasaulio lietuviai sudėjo 160.000 DM. Dėkojo vokiečiams ir lietuviams už paramą, reikšdamas viltį, kad ir būsimajai statybai jos nestokos.

Naujo bendrabučio statytojai ir rėmėjai tęsė. Dabar turi tęsti lietuviai tėvai, pripildydami patalpas savo atžalynu. Netolima ateitis parodys, ar jie atliks savo pareigą mokyti vaikus lietuviškai. Šiuo metu mokykloje yra 77 mokiniai, o reikia šimto. Tokio skaičiaus reikalauja gimnazija remiančios vokiečių įstaigos. Yra vilties, kad šiemet daugiau mokinių atvyks iš JAV, tačiau pagrindinis šaltinis buvo ir paliks Vokietiją. Jei jos lietuviai nesukurs, tai naujai pastatytą bendrabutį teks panaudoti kitiems tikslams.

J. LUKOSIUS

limas ateitis parodys, ar jie atliks savo pareigą mokyti vaikus lietuviškai. Šiuo metu mokykloje yra 77 mokiniai, o reikia šimto. Tokio skaičiaus reikalauja gimnazija remiančios vokiečių įstaigos. Yra vilties, kad šiemet daugiau mokinių atvyks iš JAV, tačiau pagrindinis šaltinis buvo ir paliks Vokietiją. Jei jos lietuviai nesukurs, tai naujai pastatytą bendrabutį teks panaudoti kitiems tikslams.

Kalbėtojas dėkojo aukų vajeus vedėjui tėv. A. Bernatonui, kuris buvo nuvykęs į JAV-bes bei Kanadą ir iš ten parvežė 18.000 dolerių. Mjr. J. K. Valiūno vadovaujamos 8591 LS lietuvių kuopos Schwetzingene vyrai su amerikiečių mašinomis atliko žemės darbų už keletą tūkstančių DM. Kuratorijos reikalų vedėjas V. Bartusevičius uoliai prižiūrėjo statybos darbus.

Didesnes sumas bendrabučio statybai aukojo: Lietuvių Fondas (JAV) 2.000 dol., a. a. A. Mikalauškas 4.400 DM, Šveicarijos lietuvių bendruomenė 3.911,89 DM, „Talkos“ bankelis Hamilton (Kanada) 1.100 dol., tėv. Alf. Bernatonis 3.091 DM.

Po tūkstantį dolerių aukojo prel. Karalius ir kun. Puidokas iš JAV-bių, Skotijos lietuviai 200 anglų sv., Akademiniams skautų sąjūdis Adelaidė (Australija) 1.241,37 DM.

Aukotojai tūkstantininkai DM: mjr. J. Černius iš Mainz (1.050 DM), vysk. dr. A. L. Deksnys ir kun. dr. P. Celiūšius iš Bad Woerishofeno, V. Sutkienė iš Bad Kreuznacho, VLB Bochoho apylinkė. Kiti aukojo mažesnes sumas.

Naujasis bendrabutis reikalingas ne tik lėšų, bet ir gyventojų. Nuo lietuvių tėvų priklausys, ar jis bus pilnas.

Ministerialdirigent A. Hasenoehrl sveikino Eaden-Wuerttembergo vyriausybės vardu. Jis lietuviams pažįstamas, kaip mūsų reikalus žinąs ir atjaučiąs vokiečių pareigūnas. Ir šį kartą savo kalboje jis prisiminė Vasario 16 gimnazijos įsikūrimą Huettelfelde ir jos pažangą. Anot jo, lietuviai turėtų didžiulius savo mokyklą, kuri yra vienišė šios rūšies laisvajame pasaulyje. Tegul ji ir toliau išsiskiria tarnauja lietuvių kultūrai, papročiams ir lietuvių bei išlaikyti, o Baden-Wuerttembergo kraštas ir ateityje paramos jai neatsakys.

Šiandien, — tęsė A. Hasenoehrl, — yra birželio 17. 1953 m. tą dieną žmonės už geležinės uždangos bandė atgauti laisvę. Nūnai klausiam, ar anuomet sudėtos aukos buvo veltui, ar ne. Dabar vokiečių vyriausybė jau yra pasirašiusi vad. Rytų sutartį. Tačiau žmonės, gyvenantys už geležinės uždangos, ne tik tebesiekia laisvės, bet ir stengiasi atkreipti pasaulio dėmesį į sa-

vo šiuorūpą likimą. Taip reikia suprasti nusižudymą susideginant dviejų jaunuolių jų su krašte. Šiandien vokiečiai, ar bent dalis mūsų, o ypač tie trys su puse milijonų tremties kraštuose belaukiančių repatriacijai į tėvynę, savo mintimis telkiasi apie Romo Kalantos ir to nežinomos pavardės jaunuolio iš Varėnos aukas. Abu jie susidegino. Ar dviejų jaunuolių aukos padidins pasaulį? Vargu. Tačiau ten, kur skamba aukų šauksmas, jis nenuveina negirdomis. Jis turi būti ir yra bokšto ugnis, pažadinanti pavargusius ir rezignuojančius. Galima režimui angažuotis, galima jį remti, galima už jį kovoti. Bet taip pat galima būti prieš režimą ir visu savo vidumi jį atmesti. Iš tikro kiekvienas režimas turi tarnauti žmonėms. Valstybė neturi būti kalėjimas. Bet spygliuotų vielų tvora, išvesta per Vidurio Europą, rodo, kad Rytų valdovai savo valstybes yra hermetiškai atskyrę nuo pasaulio ir pavertę kalėjimu.

Pereinamojojo Friedlando stovykloje ant kalno stovi paminklas su įrašu: „Tautos, atsisakykite neapykantos, susitaikykite, tarnaukite taikai, statykite tarpusavio tiltus“. Tautos yra pasirošusios tai daryti, tik kai kurie valdovai kai kuriuose kraštuose to nenori. Visados buvo žmonių, kurie nešė nelaimę tautos. Dievas davė žmonėms laisvą valią ir protą ir jų likimą įdėvė į jų pačių rankas. Laisva valia ir protu reikia ir vadovautis. Į žmonijos laimę nėra jokio kito kelio.

Šiandieniniai laikai nereikalauja fanatiškų nei rėkšnių. Jie reikalauja žmonių, protingai tarnaujančių laisvei ir prisitaikančių prie visuomenės. Nepažabota laisvė yra dreikytivi.

Šios gimnazijos mokiniams ir mokytojams linkiu daug laimės ir pasisekimo ateityje, o visiems Federal. Vokietijoje ir už jos ribų gyvenantiems lietuviams — stiprybės ir ištvermės siekiant teisingumo ir teisės, nes kieno pusėje teisė ir kas yra kantrus, tas visados laimi, — baigė savo kalbą Baden-Wuerttembergo vyriausybės atstovas.

Naujam bendrabučiu statyti aukų vajeus vedėjas tėv. Alf. Bernatonis priminė, kad prieš dvejus metus šioje vietoje jis yra pasakęs: Namai pragarai, bet be namų negalima! Šiandien jau galime pasidžiaugti gūse namų. Jie pareikalavo daug darbo, ryžto ir aukos. Šie namai yra mūsų visų, nes visi pagal savo išgalas esame prie jų statybos prisidėję: kas didesnę ar mažesnę auką, o kas geru žodžiu. Prie šio bendrabučio statybos žymiai prisidėjo ir mokytojai su mokiniais: pirmieji gerai atlikdami savo mokytojų pareigas, antrieji gerai mokydamiesi, pirmoje eilėje lietuvių kalbos, ir gražiai elgdamiesi. Dėl to atsirado gausių aukotojų.

Šiuos namus visi turite mylėti ir prižiūrėti, kaip savo, ir juos gražiai užlaikyti. Tada bus lengviau ir kitą namų pusę pastatyti.

Meninė programa

Po trumpos pertraukos muzikos mokyto. K. Motgabio išmokytas ir vadovaujamas mišrus mokinių choras padainavo Bijūnėli, Per tamsią naktelę ir Gale lauko toli. Mokyto. E. Pauliukonytės vadovaujama tautinių šokių grupė, pasiruošusi vyksti į IV Liet. tautinių šokių šventę Čikagoje, pa-

SU LIETUVIAIS PASAULYJE

PAGERBTAS STASYS SANTVARAS

Bostono lietuviai suruošė šaunų pagerbimą poetui Stasiui Santvarui, sulaukusiam 70 m. amžiaus.

Į pagerbimą net ir iš toli buvo suvažiuavę lietuviai.

„DRAUGO“ DIENA

„Draugo“ dienraščio 60 metų jubiliejaus proga Chicago burmistras Richard J. Daley išleido proklamaciją, paskelbdamas gegužės 28 d. „Draugo diena“.

JAUNIEJI ŽURNALISTAI

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos Chicagoje suruošusius jaunųjų spaudos bendradarbių kursų lankė 16 jaunuolių.

Kursuose paskaitas skaitė žurnalistai G. Galva, J. Jorūnė, J. Dainauskas, V. Zalatorius, „Draugo“ red. kun. dr. J. Prunskis, „Naujienu“ red. A. Pužauskas, literatūros kritikas A. T. Antanaitis.

Kursų klausytojams buvo įteiktos simbolinės premijos iš Lietuvių Žurnalistų Sąjungos įsteigtojo Dr. P. Daužvardžio spaudos fondo.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje buvo surengta jaunųjų dailininkų darbų paroda.

Jaunieji menininkai išstatė paveikslų, keramikos, skulptūrų ir foto darbų.

Dalyvavo ir pasižymėjusi dailė Rasa Arbaitė.

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMO DARBAI

Tomas Remeikis spaudai paruošė 280 psl. leidinį „Lituanistikos instituto 1971 metų suvažiavimo darbus“.

Tie darbai buvo skaityti 1971 m. gegužės 29-31 d. d. trečiajame Lituanistikos instituto suvažiavime Chicagoje.

T. Remeikio paruoštąjį darbą leidžia Chicago Lituanistinis Institutas.

šoko Audėjėle, Lėlėlį ir Ketvirtainį.

Mokyt. Alf. Krivickas paašškino Joninių papročius. Tai pati mokinių grupė dar pasko Aštuonnyti ir Jaunystės šokį.

Po meninės programos direktorius V. Natkevičius pakvietė vokiečių atstovus ir žymesnius lietuvius veikėjus į savo butą kavutės. Tuo tarpu sporto aikštėje vyko, mokyt. A. Krivicko vadovaujami, linksminiai žaidimai - rungtyniavimas - kiaušinio šaukšte nešimas, bėgimas užrištomis akimis, virvės traukimas, ritinio leidimas per tarpkojų, bėgimas su su kėdėmis per lankus, įvarčių mušimas ir t. t. Vyresnieji laimėtojai gavo alaus, o jaunesnieji — atgavos.

Nuo 18 iki 21 val. vyko šokiai, kun. J. Dėdino įrengtai muzikai grojant. 21 val. uždegti laužai. Jiems šviečiant, visi linksminosi dainuodami ir šokdami iki išnaktų.

Ištroškusiems ir išalkusiems atsigavinti ir užkasti skautai buvo įrengę palapinę su dešrelėmis, ledais ir lengvaisiais gėrimais.

NAUJAS J. GLIAUDOS ROMANAS

Produktivusis rašytojas Jurgis Gliada vėl parašė naują knygą — romaną „Sunkiausių kelių“.

Romane vaizduojamas 1918-1919 m. laikotarpis Lietuvoje.

Romano leidėjas — Dr. Kazio Griniaus Fondo valdyba.

DZUKAI GYVUOJA

„Draugas“ rašo, kad Chicagoje prieš trejus metus įkurtoji „Džukų draugija“ esanti viena judriausių.

Jaunimo Centre buvo suruoštas didžiulis džukų ir jų marčių, žentų ir bičiulių balius.

Džukų dr-jos pirm. yra Pranas Nėdas.

IZ. MOTEKAITIENĖS STUDIJS KONCERTAS

Gegužės 26 d. Chicago Jaunimo Centre įvyko tradicinis sol. Izabelės Motekaitienės dainavimo studijos pavasarinis koncertas.

Koncerte dalyvavo 12 studentų, ir jis truko tris valandas.

M. GALKIKIENĖS SUKAKTIS

Visuomenininkė Magdalena Draugelytė-Galdikienė atšventė 80 metų amžiaus sukaktį.

M. Galdikienė ypač daug dirbo nepriklausomybės laikais Lietuvių katalikų moterų draugijoje.

Šiuo metu jubiliatė ruošia savo mirusio vyro dailininko Galdiko darbų monografiją.

KRITISKOS DISERTACIJOS KRITIKA

Delią Valiukėnaitė š. m. 23-se „Metmenyse“ pateikia lietuviams retą pasismaguriamą — Šekspyro vertimų lyginimus tarp originalo ir lietuvių kalbos. Malonu skaityti, kad Šekspyras buvo statomas Lietuvoje vos aštuoniolikai metų praėjus po jo mirties (1634-1616) Gryn'o (Greene) gastrolį Vilniuje metu. Malonu sužinoti ir apie Sauerveino Hamleto vertimus Aušroje ir Lietuviškame Aušros kalendoriuje. Tačiau straipsnyje praverstų pateikti išsamesni Šekspyro vertimų lietuvių kalbon apibūdinimai ir nepasitenkinti sakiniai, kad „Prieš nepriklausomybę buvo fragmentiška išversti Julius Cezaris, Hamletas ir Makbetas ir tarp 24-tų ir 30-tų metų buvo Kutros, Karužaitės ir Talmanto išverstos dar penkios dramos. Bet stambiausi vertimai yra Churgino, kuris užsimojo išversti vieną dramą per metus, ir Nykos-Niliūno. Laikė paskutiniųjų 30 metų buvo išversta beveik pusė Šekspyro veikalų, įskaitant ir Šešplaukio išverstus sonetus“.

Ilustruodama vertimus, autorė pateikia Makbeto I akto IV scenos 37-41 eilutes: Pasitūnys: our thane is coming

One of my fellows had the speed of him, Who almost dead for breath, had scarcely more

Than would make up his message.

Churgino vertime autorė cituoja:

bet tanas atkeliauja,

Ir vienas iš mūsų šikių, taip uždusęs,

jog vos įstengė žodį pasakyti,

čion atskubėjo, kad įspėtų jus.

Neginčijant autorės teigimo, kad Churgino vertimas praranda minties skambesį, būtų buvę įdomu palyginti ir Kleopo Jurgelionio (Kalėdų Kaukės) 1912 metų (o ne 1917, kaip autorė nurodo 36 psl.) Makbeto vertimą:

Tiesa, tatau mūs tanas atkeliauja;

Su ta žinia atskrido mano draugas,

Uždusęs visas, vos ištart galėjo,

Kas liepta jam.

Užkliūna ir kitas autorės teigimas, kad „Geram vertimui nėra būtina gerai pažinti tą kalbą, iš kurios verti: gali visai jos nežinoti“. Priešpriešias šiam teigimui D. Valiukėnaitė turėtų susipažinti su J. Steinbeko novelę „Of Mice and Men“, kurią lietuvių kalbon išvertė K. Barėnas (Nida, 1950). Nors Steinbeko proza nelygintina su Šekspyro eilėmis, amerikoniški idiomai K. Barėnui anuomet nebuvo suprantami ir virto pažodiniams vertimams. Vertėjas, matyt, turi būti ne tik kūrėjas, bet turi pažinti ir autorių ir originalo kalbos niuansus.

Autorė teisingai pastebi, kad „Lietuvių kalbos tikslumas su savo linksniuotom galūnėm yra klūtiš Šekspyro vertimui, kadangi Šekspyras pasikliauna semantiniu dviprasmiškumu“. Norėčiau pastebėti, kad kalbos tikslumas savyje nėra klūtiš. D. Valiukėnaitė pati tai nurodo, kalbėdama apie K. Jurgelionio pastangas, kurio „vertimo“ stilius įrodo, kad lietuvių kalbos lankstumas gali nuostabiai gerai pagauti visą Šekspyro poetinę intonaciją... Kai skaitai Jurgelionio vertimą, girdi Šekspyro žodžius aidint tai pačia žodžių tvarka, kaip originale“. Juk ginčas, ar lietuvių kalba tinke dailiajai literatūrai ir ypač poezijai, buvo išspręstas dar Baranauško 1859 metais...

Šiais keliais žodžiais noriu rekomenduoti D. Valiukėnaitės rašinį „Šekspyras lietuviškuose vertimuose ir jų panaudojimas Šekspyro analizei“ skaitytojams susipažinti, o autoriui — jį papildyti, ypač atsižvelgiant į jos pačios pastabą:

„Galvoju apie tą lietuvių studentą arba mokinį, kuris skaito Šekspyrą Lietuvoje, kad jis beskaitydamas nesusidarytų dėl vertėjų neapdairumo neteisingo išpūžio apie Šekspyro kalbos meną“.

Liūtas Grinius

PIRMIEJI SMŪGIAI

ANICETAS BUČYS

Keturių veiksmų drama

Pirmieji bolševikinės okupacijos metai Lietuvoje

10 scena

MOTIEJUS (patraukęs savo ranką) Panelė mokytoja grįžo!

ZIGMAS Ehe! Laba diena, drauge mokytoja! Iš mokytojų konferencijos grįžote?

MARYTĖ Taip.

ZIGMAS Ehe, žinau. Aš manau, kad jūs, mokytojai, gavote pirmą gerą pamoką! Ehe! Dabar geriausi mokytojai Marksas, Leninas ir Stalinas.

MARYTĖ (tylėdama nori eiti).

ZIGMAS (ją sulaukdamas) Ehe, jūs visi labai užsispyrę, bet tą užsispyrimą palauš! Neilgai giedosite Lietuvos himną, kaip jūs padarėte suvažiavime.

MARYTĖ Giedojom!

ZIGMAS Ehe, beprotystė!

MARYTĖ Leiskite man eiti.

ZIGMAS Nesukubėkite. (Į Motiejų) Motiejau, ko žiopsai? Paimk lagaminą!

MOTIEJUS Oho! Kitas ponas atsirado. (Prieina, paima iš Marytės lagaminą ir neša į namus).

11 scena

ZIGMAS Ehe, aną vakarą buvo miestely žemdirbių meetingas, ir tas jūsų agronomas kalbėjo. Visokius niekus pliaušė apie žemės ūkį, o apie tėvą ir mokytoją Staliną nė žodžio neparasė.

MARYTĖ Žemės ūkis neturi nieko bendra.

ZIGMAS Klįstate! Agronomas neilgai bus agronomu, jei nepagerbs partijos ir jos vadų. Agro-

nomas liks paprastu bernu. Ir jūs eisite šieno grėbti, jei neteksite mokytojos vietos. Jūs pasipūtę karininkai eis velniop. Jūs visi eisite velniop!

MARYTĖ Idiotas... (Nori eiti).

ZIGMAS AS? (Pagriebia Marytę už pečių).

(Iš kairės ateina Algimantas).

12 scena

ALGIMANTAS (numetęs daiktus, skubiai prieina). Ir vėl tu čia?

ZIGMAS (paleidęs Marytę) Ehe, ir tu čia?.. Karuomenė be uniformos.

ALGIMANTAS Nutilk ir lauk iš šito kiemo!

(Iš namų išbėga Balčiūnienė, Agota ir išeina Motiejus).

13 scena

BALČIŪNIENĖ Dievulėliau, kas čia darosi?

ZIGMAS Motiejau, žiūrėk! Baltoji armija mane užpuolė.

MOTIEJUS (mosteli ranką).

ALGIMANTAS (motinos sulauktytas, nuleidžia ranką).

ZIGMAS (pasitraukdamas atbulas prie Motiejaus) Ehe, nusigandai? Ne tie laikai, kad jūs snukius daužytumėt. Dabar mes, darbo klasė, pakelsim savo kumštį! (Pagriebęs Motiejaus ranką, sugniaužia ją į kumštį ir iškelia).

(Skubiai grįžta Balčiūnas ir Vytautas)

14 scena

BALČIŪNAS Kas čia per triukšmas?

BALČIŪNIENĖ Viešpatie, beveik muštynės.

BALČIŪNAS Kas?

ALGIMANTAS Šitas tipelis. (Rodo į Zigmą).

BALČIŪNAS Ko jis nori?

ZIGMAS Ehe, aš kaip tik su reikalu! (Išima popierius). Čia pranešimai iš komiteto! Rytų jūsų ūkio dalijimas, tai vienas punktas. Kitas punktas: organizuojama raudonoji gurguolė.

[Isakoma nuvežti kviečių ir rugių dabartinei val-

džiai, kaip padėką už išvadavimą iš smetoninės vergijos ir greitą įjungimą į Tarybų Sąjungą! Ehe! (Atkiša popierių Balčiūnui, kuris nenorom juos paima). O dabar, Motiejau, einam!

MOTIEJUS (nejuda).

AGOTA (prieėgusi) Motiejuk, neik su juo!..

MOTIEJUS Kad aš nežinau.

ZIGMAS Būk vyras, einam. (Ištempia Motiejų kairėn).

15 scena

(Balčiūnas lieka vidury kiemo. Balčiūnienė prieina prie jo. Marytė ir Vytautas susiglaudžia. Algimantas stovi vietoje. Agota lydi akimis išeinančius).

BALČIŪNAS (lyg nesuprasdamas, žiūrėdamas į popierius) Kaip padėką už prijungimą... Už kokią prijungimą?!

ALGIMANTAS Mūsų vadinamasis liaudies seimas nutarė prijungti Lietuvą prie Tarybų Sąjungos.

BALČIŪNAS Judošiai!

ALGIMANTAS Mūsų kariuomenę pavadino korpusu ir įjungė į raudonąją armiją.

BALČIŪNAS O tu?

ALGIMANTAS Mane atleido, kaip ir daugelį kitų karininkų, kurie esą nepatikimi.

BALČIŪNAS Nepatikimi!? Mes visi nepatikimi! Mes, kurie

SPAUDOJE

PABALTIO KRAŠTAI RUSINIMO KATILE

Suvininti rusinimo katile prievartos būdu prie Rusijos prijungtus kraštus buvo ir yra vienas ir tas pats tiek carinės, tiek sovietinės Rusijos tikslas. Tiesa, yra šiek tiek nuomonių skirtumų tarp carinių, demokratinių ir sovietinių rusų dėl ateities Rusijos vidaus susitvarkymo, bet nėra dviejų ar daugiau skirtingų nuomonių rusų pavergtų tautų atžvilgiu, rusinimo planų vykdyme. Įvairuoja tik formos ar metodai.

Istorijos faktai rodo, kad rusai yra labai veržli, o drauge ir labai plėšri tauta. Amžių bėgyje rusai daug svetimų žemių prie savo valstybės prijungė, daug įvairių tautų tautelių į savo tautą įliejo, surusino. Jie užgrobė pusę visos Azijos, didžiausius Sibiro plotus. Vis tai ne rusų žemė. Pietuose užkariavo didžiulius ukrainiečių ir Kaukazo kraštus.

Vakaruose vykdomi amžini rusų troškimai — prasižvelgti prie Baltijos jūros, prie kurios, kaip žinome, rusų tauta niekada negyveno. Didžiulį rusų smūgį turėjo pakelti suomiai ir jų broliai kareliai, komiai. Rusų užimtuose suomių žemių plotuose ilgai išaugo Petrapiljo (Leningrado) miestas. Nors patys suomiai išsilaikė, bet jų kraujo broliai kareliai su komiais buvo rusų paglemžti, jų žemės rusais kolonizuotos.

Karelių-komijų likimas rusų numatytas estų, latvių ir lietuvių tautos. Šių tautų nuo amžių gyvenamos žemės rusams ne nuo šiandien rūpėjo užvaldyti. Čia puikus Baltijos pajūrys, geri uostai, puikūs keliai, vakarų Europos kaimynystė, derlinga žemė. Šios trys tautos amžių bėgyje turėjo pakelti milžinišką rusų kolonizacijos ir nutautinimo spaudimą. Tačiau visos trys energingai spyrėsi, netapo nei rusais, nei pravoslavais.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės periodas, kad ir labai trumpas (20 metų) tebuvo, sustiprino visas tris tautas, užgrūdino sunkiems atsisveikėjimams, kurie jau daugiau kaip ketvirtį amžiaus tęsiasi.

Tačiau pabaltiečiams kovoti su nepaprastai dideliu ir plėšriu milžinu nėra lengva, juoba kad šis nesiskaito su priemonėmis. Kovą sunkina faktas, kad ligi mūsų dienų civilizuota žmonija vis dar nėra sukūrusi tarptautinės institucijos, kuri sudraustų tarptautinius tautų žudikus. Tiek Tautų Sąjunga, tiek Jungtinės Tautos, atsiradusios po I ir II pasaulinių karų, nebuvo, nėra ir nebus mažų tautų globėjos, neužtarė ir nėra duomenų, kad jas užtartų prieš didžiąsias bei plėšrias tautas.

Iš trijų Pabaltijo tautų pokario metais nuo sovietinių rusų savivalės daugiausia tautinių požurių nukentėjo mūsų broliška latvių tauta. Latvių tautybės gyventojų skaičiaus mažėjimas, pasiekęs 1970 m. 56 procentus, ir lygiagrečiai Latvijos žemės kolonizavimas rusais bei kitais slavais (apie 40 proc.) yra daugiau kaip aliarmuojantis.

Nereikia daug stebėtis, kad liūdna latvių tautos likimą rusų okupacijoje įžiūrėjo ne tik latviai, bet ir pačios latvių komunistų viršinės. Šia prasme visiems labai įdomus vakarus pasiekęs, daugely pasaulio laikraščių, jų tarpe ir mūsų dienraštyje, paskelbtas be galo skaudus dokumentas — septyniolikos latvių komunistų vadovų laiškas, rašytas Rumunijos, Jugoslavijos, Prancūzijos, Austrijos, Ispanijos ir kitų laisvųjų kraštų komunistų partijų vadams.

Pirmiausia reikia įsidėmėti, kad laiško autoriai nėra „buržuaziniai latvių emigrantai vakaruose“. Laiškas, vien tiklati šio turinio sprendžiant, yra tikrai latvių komunistų, nesgi jokie „buržuaziniai emigrantai“ nebūtų įstengę surinkti tiek daug teisingų duomenų ir išskelti tiek daug mums ligi šiol nežinomų ir be galo skaudžių faktų.

„Kova tebevyksta“, — tokios antraštes straipsnį vasario 17 d. paskelbė Michigan City, Indiana valst., laikraštis „News-Dispatch“, „The New Haven Register“ laikraštis dėjo Antano K. Gruzdiū, L. Bendruomenės veikėjo New Haven mieste, laišką (vas. 24). St. Rudys „News-Dispatch“ laikrašty savo laiške, vas. 25, reikalavo, kad JAV vyriausybė Baltijos kraštų laisvės klausimais įneštų į J. Tautas.

Be anksčiau Eltos paminėtų įvairių JAV laikraščių vedamųjų apie Lietuvą, verta pridurti dar šiuos: Los Angeles „Herald Examiner“ vas. 20 d. įdėjo svarbų vedamąjį „Lietuvos laisvė“ ir jį baigė S. Kudirkos žodžiais: „Prašau mano tėvynei suteikti nepriklausomybę“. Los Angeles katalikų savaitraštis „The Tidings“ kovo 3 d. paskelbė ilgą el Rodeo vedamąjį „Lietuvos tragedija“. Suglaustai nurodant Lietuvos istoriją, okupaciją, religijos padėtis ir baigta žodžiais: „Yra vilties Lietuvai sulaukti laisvės, nes tą viltį turi ne tik pati Lietuva, bet ir laisvasis pasaulis“. Paterson dieceizijos. New Jersey valst. organas „The Beacon“ vas. 24 įžanginiame plačiai nušvietė Lietuvos padėtį ir ta proga priminė kun. V. Dabušio žodžius apie Lietuvos bei kitų Baltijos kraštų pavergimą ir jų laisvės siekimą. (ELTA)

Iš pateiktų faktų aiškėja, kad šiuo metu Latvija yra smarkiai kolonizuojama iš vienos pusės rusais, iš kitos — įvairiais pretekstais išvežant latvių tautybės žmones į Rusiją. Sovietų taip dažnai iškeliamas Pabaltijo kraštų supramoninimas yra ne kas kita, kaip viena iš jų naudojamų efektyviausių priemonių privežti į Lietuvą, Latviją ir Estiją kaip galima daugiau rusų ir kitų slavų jaunų žmonių, sudaryti naujiems kolonistams geras darbo sąlygas, aprūpinti butais ir teikti galimybę kurti slaviškas šeimas.

Rusinimas vykdomas ir įvairiais kitais būdais. Jo pasėkioje latvių tauta jau stovi prieš labai akivaizdžią galimybę virsti mažuma savo tėvų žemėje. Taigi Sovietų režimo ideologai greitai savo uždavinį bus pasiekę. Tolimesnis latvių tautos rusinimo darbas Kremliaus valdomam sunkumų nebesudarys, nes visus įstatymus, kurie liečia latvių tautos ateitį, galės „rusiškoji dauguma“ Latvijoje nubalsuoti pagal savo norą. Tai gerai žino latvių tauta, negi jų pačių latvius komunistus įskaitant. Tiesa, sovietiniai emisariai Rygoje mėgino savo spaudoje ir latvių komunistų skundą atsakyti, bet kai kurie jų pateikti duomenys laiške minėtus teigimus tik patvirtino.

Šia proga įdomu prisiminti, kad jau 1917-1920 m. Rusijos revoliuciniame judėjime latvių komunistų kariniai pulkai turėjo sprendžiamą vaidmenį. Pats Leninas tvirtino, kad komunizmas Rusijoje buvo išgelbėtas jam atsidavusių latvių komunistų karių dėka. Žinoma gerai, kad tie akli komunistiniai kačiukai praregi, tačiau labai gaila, kad tik po 50 metų.

Mūsų kaimynus estus rusinimo pavojus ir kolonizacija yra kiek mažiau palietusi, kaip latvius, bet žymiai daugiau, kaip lietuvius, kuriems vis dar paviko išlaikyti 80 procentų lietuvių prieš beveik 20 proc. slavų. Šiandien dar negalime tikrai pasakyti, ar šis gyventojų tautybių procentas buvo išlaikytas dėl mūsų tautiečių ryžtingo priešinosi kolonizacijai ar dėl to, kad rusų planuose suėsti Pabaltijo kraštus Lietuvai numatyta paskutinė vieta po latvių ir estų.

b. kv. („Draugas“)

ŠALIA KASDIENĖS DUONOS

Kalnas su kalnu sueina

— Ką, vyruti, darytum, jei savo klubo, savo lietuvių namų neturėtume? Kur ir kada susitiktume, kame žodelių persimestume? — tokiais klausimais užklupo mane ponas Dunda, kai po ilgesnės pertraukos aną kartą susitikome prie klubo vartų.

— Pagal senus mūsų papročius, mes taip ir žygiuojame iš bažnyčios į karčiamėlę. Tai tiesus kelias — du taškai, o jei nori sudaryti trikampį, pridėk dar vieną tašką — darbovietę, — juokais pasakiau, kad neužgesinčiau kalbos.

— Cha, cha! — visai nesijuokdamas šoko Dunda. — Nelyginai mūsų klubo su senovės karčiamė. Tada buvo vergų kelias — tas tavo trikampis. Mūsų klubas visai kas kita. Čia visokeriopos veiklos centras. Čia visi mūsų keliai sueina, ir mes visi tais keliais čia subėgame, — neužginčijamai užbaigė ponas Dunda.

Aišku, savo širdyje visiškai pritariau. Ne tik pritariau, bet mielai kiekviena proga, o dažniausiai visai be jokios progos į klubą užeidinėju.

Taip ir aną šeštadienį. Nors parke jau skverbėsi pirmieji lapų spurgai ir saulė po debesį šypsojosi, bet pasukau tiesiog į klubą. Reikia susitikti su prieteliais. Prisitaręs prie klubo, klausau — užia, juokas liejasi. Įeinu — pilna žmonių. Visi beveik pažįstami veidai, tai draugai ir prieteliai iš kaimyninio miesto, tai kaimyninio klubo nariai. Mus tik kalnų virtinė skiria.

— Kaip čia dabar, — nustebau, — nieko apie jūsų vizitą negirdėjome?

— Nereikia girdėti ir žinoti, — priešais atsiradęs kaimynų vadovas užtikrino ir dar pridūrė: — Mes, taip sakant, be pranešimo! Mes kaip kaimynai pas kaimynus. Va, sakom, užbėgsim, ir gana, o alaus putelė pas jus tikrai atsisiras.

— Bet vis dėlto, jei būtume žinoję, būtume kaip nors pasirušė kaimynėlius priimti, — bandžiau pasiaiškinti, nes padėtis buvo keblė ir mūsiškių vietinių beveik nesimatė.

— Acha! Būtumėte takelį baltu smėliu pabarstę ir viduje cukrum pasisimlę? O dabar, matai, mes patys jau baigiami susitvarkyti. Stalus į krūvą sustumėm ir prie vaišių prašom! — ir pačiuo mane kietai už rankos.

Tikrai, svečių dauguma jau sėdėjo prie ilgo pakloto stalo, gausiai apkrauto užkandžiais.

— Užkandžius savo atsivežėm, o jūsų barą šį vakarą savo žinion perimsim, — paaiškino mielas vadovas.

Pirmoje eilėje reikėjo gelbėti padėti. Paskambinau mūsų pirmininkui:

— Klubas užimtas, — pranešiau, — greičiausiai atvyk! Ir muzika būtų reikalinga!

— dar pridūriau ir ragelį ir atsidūriau tarp svečių ir mielų viešnių.

O toliau reikalas vystėsi gražiai, bent man taip atrodė, ir vis gėlo gražyn. Pribuvo, kaip gaisro mašinos, visi mūsų klubo organai ir narių gerosios skaičios. Akordeonas taip pat atsirado. Susidarė tokia jauki ir nuosirdi nuotakėlė, kaip vestuvių vakarą. Kalbėlių netrūko. Kaimynėliai gyrė mus, o

PONIA PATRICIA NIXON ATIDARYS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ SVENTE

„Naujienos“ birželio 29 d. rašė:

Vakar 10 val. ryto Baltieji Rūmai oficialiai pranešė, kad prezidento žmona Patricia Nixon ateinančią sekmadienį atskris į Čikagą dalyvauti lietuvių tautinių šokių festivalyje. Specialus prezidento lėktuvas nusileis Midway aerodrome 12 val. dieną. Iš aerodromo ponja Nixon atvyks į Čikagos amphiteatrą. Salėje ji paskelbs lietuvių šokių šventę atidarytą. Kartu su ponja Nixonienė atvyks keli Baltųjų Rūmų pareigūnai, fotografas, spaudos atstovai ir saugumo valdininkai.

Lietuvių spaudos atstovai šią nekasdieninę žinią patyrė antradienio vakare, kada šokių šventės komitetas, vadovaujamas dr. L. Kriaučeliūno, sušaukė nenumatytą posėdį — spaudos konferenciją. Iš Washingtono tik sugrįžęs Valdas Adamkus papasakojo apie ponios Nixonienės sutikimą atidaryti Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-tąją šokių šventę. V. Adamkus pridėjo, kad pastangos pakviesti poniją Nixonienę buvo daromos įvairiais keliais. Čia daug padėjo respublikonai, lietuvių draugai, kaip Atstovų Rūmų narys Edward J. Derwinski.

Kartu su šios aukštos viešnios atvykimu teks truputį pakeisti šventės programos pradžią. Kaip jau pranešta, be ponios Nixonienės šventėje dalyvaus Illinois gubernatoriaus Ogilvie žmona, o jos dukrė Elizabeth, 18 metų, šoks kelis šokus su „Grandies“ šokėjų grupe. Numatoma, kad šventėje dalyvaus sen. Charles Percy, kongresmanas Derwinski, kuris atveš iš JAV kongreso ten kabėjusią Lietuvos trispalvę vėliavą ir kiti žymūs svečiai.

Ponia Nixonienė po šventės atidarymo ceremonijų pareiškė norą susitikti su lietuvišiais jaunuoliais, šventės dalyviais. Baltųjų Rūmų fotografas padarys keletą ponios Nixonienės nuotraukų lietuvių jaunimo, spalvingais tautiniais drabužiais tarpe. Šventės rengėjų numato griežtai suvaržyti asmeninių fotografų veiklą amphiteatre. Eilietį Rūmai nepagėdauja, kad kiekvienas, kas turi foto aparatą, juo spirgintų viešnios akis. Komitetas laukia lietuvių visuomenės bendradarbiavimo.

LIETUVOJE

SPORTININKŲ LAIMEJIMAI

Sov. Sąjungos baidarių ir kanojų irklavimo lenktynėse Žitomire vilnietis Vladas Cėsiūnas su dušanviečiu J. Labanovu divietėje kanoja laimėjo pirmąją vietą.

V. Cėsiūnas pakviestas dalyvauti Muencheno olimpiadoje.

Maskvoje lengvosios atletikos varžybose kaunietis R. Plungė, nustūmęs rutulį 19 m 90 cm, tapo čempionu.

Bėgikė vilnietė N. Sabaitė buvusi geros formos ir 800 m atbėgusi pirmoji per 2:03.4 minutes. Tai yra naujas Lietuvos rekordas ir rekomendacija į Muencheno olimpiados žaidynes.

Suolio ir aukštų Europos čempionas K. Šapka išlįsi po įtemptų varžybų Italijoje ir Vakarų Vokietijoje. Jis Maskvos rungtynėse nedalyvavo. Antrąją vietą 3.000 m su

S. LAURINAČIO KANDIDATINĖ DISERTACIJA

Lietuvos Mokslų akademijoje istorijos kandidatė disertacija „Lietuvos TSR periodinė spauda kovoje prieš buržuazinį nacionalizmą (1944. VII — 1952)“ apgynė žurnalistas Stasys Laurinaitis.

V. MILIŪNAS IR M. SLUCKIS

„Družba narodov“ žurnale išspausdinti V. Miliūno apsakymai „Vestuvės Paryžiuje“, „Oranžinė palapinė“ ir „Vienatvė“ ir M. Sluckio straipsnis „Apie kai kuriuos šiuolaikines prozas aspektus“.

ORIGINALAI IR VERTIMAI

„Vaga“ Vilniuje išleido R. Skučaitės eilėraščių rinkinį „Pusiausvyra“, M. Priležajevos „Lenino gyvenimas“, L. Brechšteino „Vokiečių pasakos“, gruzino N. Dumbadze „Saulėta naktis“ ir šveicaro J. Gothelfo „Keistoji Elzė“.

PAMINĖTAS Z. ANGARIETIS

Vilniaus iškilmingai paminėtas Stalino laikais Sov. Sąjungoje sušaudytojo Zigmundo Aleksandro Angariečio 90 m. sukaktis.

Kaip „Tiesa“ rašo, ir akademinio operos ir baletų teatro susirinko „revoliucinio judėjimo veteranai, partiniai darbuotojai, sosti- nio jūnių bei gamyklų darbininkai ir tarnautojai, mokslo, kultūros, meno ir švietimo darbuotojai“.

Prezidiumas vietas buvo užėmė Barkauskas, Ferensas, Kairys, Mackevičius, Sniečkus, Diržinskaitė, Drobnyš, Kulvietis, Valalinskis ir kiti.

Apie Z. Angarietį kalbėjo partijos istorijos instituto direktorius R. Šarmaitis.

V. REIMERIS RUSŲ KALBA

V. Reimerio poezijos rinkinį „Pilnatis“ išleido Maskvos leidykla „Sovetskij pisatel“. Eilėraščių vertė E. Lukoninas, M. Zemevičius ir D. Erodskis.

V. ŽILINSKAITĖ KITOMIS KALBOMIS

Humoristė V. Žilinskaitė „Idealią žmoną“ išspausdino Rumunijos laikraštis „Voerose lobogoe“, o humoreską „Stebuklingos kalbos“ latvių žurnalas „Zvaigzne“.

BIOCHEMINĖ SAVIZUDYBĖ

Lemingai — nedideli peliniai graužikai, gyvenantys šiaurės kraštuose, pasižymi nepaprastai dideliu visumu. Kas 2-3 metus lemingai masiškai žūva. Iki šiol nepavykdavo išaiškinti šio keisto reiškinio paslapties. Nesenai, atlikus biocheminių tyrimų seriją, jų žuvimo mįslė buvo išaiškinta.

Tais metais, kai šiaurės kraštuose būna ilgas ir šiltas ruduo, lemingai labai dauginasi, todėl jiems ima trūkti maisto. Lemingai darosi agresyviūs. Anksčiau ar vėliau žvėriukų susierzinimas pasiekia tokį laipsnį, kad, atrodo, tuojau prasidės visuotinės peštynės. Ir staiga visas susijaudinusių žvėriukų tuntas strimagalviais ima bėgti. Ieškodami naujų ganyklų, lemingai masiškai žūva.

Tačiau žūva ir tie žvėreliai, kurie pasilieka vietoje. Situacija, kuri susidaro dėl bado, yra stipriausias graužikų nervų sistemos dirgiklis. Veikiant šiam dirgikliui, iš pradžių žymiai padidėja daugelio hormonų sintezė ir pagreitėja medžiagų apykaita. Tačiau po intensyvaus dirginimo atsiranda nervinių procesų slopinimas, o dėl to labai sumažėja ir kraujo išskiriamų hormonų, ypač insulino, kuris valdo gliukozės pasisavinimą, kiekis. Dėl šios medžiagų apykaitos katastrofos žvėreliai ir žūva.

(Mokslas ir Gyvenimas)

sulūžo, kad jį perkūnas! Taip ir manėme, kad grįšite ir mus paimsite, — ir vyrukai jau nori lipti į autobusą.

— Nėra vietų! — užkirtu kelią vadovas. — Kaip tai nėra vietoje, savais pinigais užsimokėjome!? — erzinosi abu vyrukai. Tikrai abiejuose autobusuose nebuvo nė vienos tuščios vietos. Tik padarius nuodugnią kratą paaiškėjo, kad du mieli prieteliai iš kaimynų klubo su mumis kartu važiuoja.

— Kaimynėliai mieli, ar nematote, kalnas su kalnu sueina, ir mes, sesutės mielos, su einame, atsisukti negalime, su jumis kartu važiuojame, — aiškinosi ir taip nuoširdžiai prašė mieli kaimynėliai.

Šiaip taip išspraudė tarp savęs savo vyrukus ir vėl vis dainuodami kopėme per kalnų viršūnes.

A. Bučys

KREMLIAUS SVETINGUMAS

Kremlius Britų angliakasiams, greičiausia, už puikų streikavimą nori atsilyginti. Peter Simple Daily Telegraph dienraštyje rašo, kad rusai iš kiekvienos Britanijos anglies kasyklos pakvietė po 4 angliakasių su šeimomis paatostogauti Rusijoje rugpjūčio mėnesį. Reikia manyti, kad Kremlius tinkamai įvertino streikininkus ir padarytą kraštui žalą, bet taip pat aišku, kad į laimingųjų skaičių nepateks eiliniai anglies kasyklų darbininkai. Kremlius pasirinks tik tuos, kurie gerai streikavo, kurie puikiai piketavo ir kurie ištikimai vykdė Kremliaus nustatytas streikams vykdyti taisykles užsienyje.

Toliau Peter Simple rašo, kad mūsų angliakasiai turėtų nusivilti, jei jie norės sutikti streikavusių angliakasių Rusijos anglies kasyklose, nes ten iš viso tokių streikuojančių angliakasių nėra.

Nors ir su skaudama širdimi, bet britai jau įpratę priimti paniekinimą. Tačiau šitas streikavusių angliakasių pakvietimas parodo, kad tai yra jiems atlyginimas už aktyvią veiklą prieš Britanijos vyriausybę. Tai jau per daug. Bet ką mes galime padaryti? toliau rašo Peter Simple. Esame laisva tauta ir negalime mūsų angliakasiams pasakyti, kad jie nevykty į Rusiją atostogų praleisti. Tačiau, jei mes atsilygindami pakviestume į Britaniją tuos, kurie ten dirbą prieš sovietinę vyriausybę, mūsų tarpe sukeltų tik neskanių juoką. Ir baigdamas Peter Simple pastebi, jog gal geriausia būtų, kad už šį rusų geros širdies gestą mes pasikviestume keletą ekstrą šnipų.

G. I. Rimutis

SAVOS SPAUDOS TEMOMIS

„Naujienose“ išspausdintas J. Vaičiūno skundas dėl sunkumų mūsų spaudoje pasakyti tiesą ir kito autoriaus piktą korespondenciją dėl kanadiškos „Nepriklausomos Lietuvos“ išprovokavo pasisakyti mūsų užsieninės lietuviškos spaudos dekaną Bronį Railą, pastaruoju metu niekur nebebedradarbiaujantį. Jisai tose pat „Naujienose“, be kita ko, rašo:

„Tas Naujienų puslapis, sukėlęs tokių gūdių vėlykinių meditacijų, cituoja žilos praeities Lietuvos žurnalisto Sąjungos pirminko (ir mano brangaus, Sibire žuvusio, vyresnio draugo) prof. Izidoriaus Tamošaičio mintis apie pavyzdinę žurnalistą: „Tarp žurnalisto ir gėrio, tarp žurnalisto ir grožio, tarp žurnalisto ir tiesos neturi būti ne tik tarpo, bet ir plyšio“. Tai žavi pagerbimo puokštė mūsų žuvusiam pirmininkui! Aišku, tokia idėja per kilni, per ideali, arba, kaip vokiečiai pasakytų, — „zu schoen um wahr zu sein“ (per graži, kad būtų teisinga).

„Ką jau čia, plyšys gali būti. Ne taip dar baisu, jeigu ir šoks toks tarpas kai kada atsiranda. Visi tobulybės siekiam per tuos tarpus ir su plyšiais. Bet neturi būti melo, absurdo, niekinimo, šmeižto, insinuacijų ir chazimzo. Mūsų vargina laikraštija, mūsų trapi laikraštiniškystė užsienyje nenusi- pelno tokio likimo, kad bet kas, kam tik ant seilės užsėna, vis blaudentis skėryčio- tųsi mūsų tarpe: uzi, Margi, uzi, Rudi! Dar vieną laikraštį nusmukdysim, dar vieną žurnalistą išvysim...“

„J. Vaičiūnas savo rašinio pabaigoje sugestijonuoja, kad dėl jo iškeltų skausmų turėtų išlipti ne vienas žurnalistas, tar- riant jo žodžiais, „gal iki šiol nepajudinęs plunksnos savęs apginti nuo spaudimo“.

„Aš jau penktas dešimtmetis, kaip trinuosi lietuviškame žurnalizme. Betgi per praėjusius metus, išskyrus smulkmenas, nebeturėjau nuotaikos rašyti lietuviškiem laikraščiams. Po tokio ilgo ilgo laiko man irgi pasidarė per troškų, per sunku, per biauuru, o gal iš tikrųjų ir per liūdna vis rašyti ir vis, kaip anas minėjo, „griauti“. Po 40 metų praktikos aš nežinau, kaip rūkyti, bet vis dar ne rašyti (mano nelaimei). Per praėjusius metus, taigi vėl, rašiau šiek tiek, daugiausia stačiatiki, tur būt. Rašiau maž- daug po vieną ilgesnį gabalą per savaitę. Kaip tik apie tuos spaudimus, priekaištus, niekšybes savo ir kitų beprotybės. Ir ne tiek apsiginti, bet greičiau ironiškai at- mušti esminius mano paties sielos ir biogra- fijos klastotojus, protestuoti, juoktis, ty- čiotis, idant nors ateityje nebūtų gėda va- dintis lietuviu ir žurnalistu.

„Tų rašinių susidarė per geru du šimtu puslapių. Aš nežinau, ar kas juos atspau- dins. Abejoju. Esu taip nusivylęs, kad ta- tai man net baisiai svarbu nebeatrodo“.

AR ESAME SOVIETŲ PILIECIAI?

Švedijoj gyvenęs estas, šiuo metu turis Švedijos pilietybę, gavo iš švedų imigracinės įstaigos raštą, kuriuo pranešama, kad jis vis dėlto tebėra sovietų pilietis. Jei jis keliautų į Sovietų Sąjungą, dviguba pilietybė galėtų sudaryti įvairių keblumų, nes švedų valstybė negalėtų jo užtartį.

Švedijos ir kitų Vakarų valstybių (Anglijos, Australijos) vyriausybės prido prie to, rašo „Eesti Paeevaleht“, jog, išduodamos imigrantams užsienio pasus, išrašo pastabą, kad jie tinka keliauti į visus kraštus, iš- skyrus Sovietų Sąjungą.

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

BILIJETA I „GRANDINĖLĖS“

KONCERTA

Rugpjūčio 5 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Londone, Commonwealth Instituto salėje (Kensington High St., London, W 8) bus iš Clevelando (JAV) atvykstančios „Grandinėlės“ koncertas.

I jį jau platinami bilietai, kurių kainos yra 1,50, 1,20, 1,00 ir 0,75 svarų.

Bilietai gaunami Lietuvių Namuose, Baltic Stores ir pas S. Kasparą.

GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Grandinėlės koncertas bus 7.30 val., o ne 7 val., kaip anksčiau skelbta Europos Lietuvių.

I Commonwealth Instituto salę patekti artimiausia požeminė stotis yra High Street, Kensington.

Rugpjūčio 4 d. Lietuvių Namuose Grandinėlei rengiama vakarienė. Tautiečiai, norintieji ta proga susitikti su Grandinėle, prašomi atvykti į Lietuvių Namus apie 8 val. vakaro.

SKAUTAI IS VOKIETIJOS

Liepos 16 d., sekmadienį, 6.47 val., į Victoria stotį atvyksta 15 skautų ir skaučių iš Vokietijos.

Vokietijos skautų vadovybė prašo Londono lietuvių ateiti į pagalbą — priimti po vieną ar du savo šeimon, kol prasidės Anglijos skautų stovykla liepos 22 d.

Toje grupėje yra 3 mergaitės ir 10 berniukų 11-16 m. amžiaus ir vadovai Verselis ir Verselienė.

Kas sutiktų priimti, prašau pranešti laišku ar telefonu: S. KASPARAS, 32, PUTE-AUX HOUSE, LONDON, E2 ORF, arba telefonu 980-8159 galimai greičiau.

S. Kasparas

PETRAS BULAITIS — EQOITAM COMMENTADOREM ORDINIS SANCTI SILVESTRI PAPAE

Sv. Tėvas Paulius VI, įvertindamas Petro Bulaičio darbą katalikų Bažnyčiai ir savo tautai, pakėlė Petrą Bulaitį į EQOITAM COMMENTADOREM ORDINIS SANCTI SILVESTRI PAPAE.

D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės vadovybė ir jos nariai sveikina savo valdybos narį, gavusį šį titulą. Taip pat jungiami sveikinimai Londono Lietuvių Parapijos ir Sporto ir Socialinio klubo vadovybių ir jų narių.

S. Kasparas

„GRANDIES“ SVEIKINIMAS

„Grandis“ pasiuntė šitokią sveikinimą Tautinių Šokių Šventei Chicagoje: „Londono Jaunimo „Grandis“, apgailestaudama, kad negali dalyvauti šokių šventėje, siunčia geriausius linkėjimus. Anglijos Londono „Grandis“

GAUSI AUSTRALIJOS LIETUVIŲ GRUPĖ

Birželio 24-28 dienomis Londone viešėjo Australijos lietuvių 10 asmenų grupė, vadovaujama Romo Cibo. Didesnioji jų dalis yra viešėjusi Lietuvoje ir į Londoną atvyko pro Maskvą, o iš Londono pro New Yorką ir Chicago vyksta namo.

Sekmadienį, birželio 25 d., jie visi dalyvavo pamaldose Lietuvių Bažnyčioje, vėliau aplankė Sporto ir Socialinį klubą.

KURAI LONDONE

Grįždami iš didesnės kelionės namon į Chicago, Ksenija ir Bronius Kurai buvo užsukę į Britaniją aplankyti pažįstamų ir vietų, kur jie yra gyvenę.

Trumpam buvo apsisotę ir Lietuvių Namuose.

SITAS DIDELIS JAUNIMO BŪRYS

Liepos 5 d. gautas liepos 2 d. iš Chicago išsiųstas iš Europos Lietuvių skirtas arvirailškas su sąrašu iš Britanijos į Jaunimo kongresą išvažiavusiųjų ir tokiu prie-

rašu: „Tur būt, Anglijos jaunimo nebėli-ko!“

Sąrašas, pasirodo, dar trečdaliu padidėjęs. Oficialūs atstovai yra aštuoni, bet prie jų dar prisidėjo R. Namajūška, J. Grupiljonas, I. Varkalaitė ir L. Burauskas.

PIRMOJI KOMUNIJA

Liepos 2 d. sekmadienį Lietuvių bažnyčioje buvo jaunimo sekmadienis — pirmoji komunija.

Šiais metais ją priėmė Angelė Urbonaitė, Paulius Urbonas, Luisa Nerberkaitė. Juos palydėjo prie Dievo stalo beveik visa Londono šeštadieninė mokykla.

PETRO IR ONOS BULAIČIŲ VESTUVIŲ AUKSINIO JUBILIEJAUS PADEKOS MIŠIOS

Liepos 15 d. (šeštadienį), 6 val. vakare, Lietuvių bažnyčioje bus Petro ir Onos Bulaičių vestuvių auksinio jubiliejaus padėkos šv. Mišios, kurias atnaušaus prel. Jonas Bulaitis.

MOKYKLOS PASIRODYMAS 2.55 VAL.

Liepos 30 d., sekmadienį, 2.55 val. p. p. EBC televizijos programoje „The Young Idea“ pasirodys Londono šeštadieninės mokyklos mokiniai.

MANCHESTERIS

DARIAUS IR GIRENO MINĖJIMAS

L. V. S. „Ramovės“ Manchesterio skyrius liepos 15 d., šeštadienį, 5.30 val., Cheetham Town Hall salėje, Cheetham Hill Road, rengia iškilmingą

Dariaus ir Gireno minėjimą.

Svečias iš Londono DBLS pirmininkas J. Alkis skaitys paskaitą, bus meninė dalis — eilėraščiai ir dainos.

Po programos bus šokiai, kuriems gresia kapela. Bus bufetas ir užkandžiai — veiks iki 11 val., šokiai baigsis 11.30 val. Kviečiami visi iš toliau ir arčiau atvykti į minėjimą ir tuo pagerbti mūsų žuvusius Atlanto nugalėtojus.

Skyriaus Valdyba

LEICESTERIS

Neįvyks

Dėl daugelio tautiečių išvykimo atostogoms skelbtos lietuviškos pamaldos liepos 16 d. neįvyks. Kada vėliau jos įvyks, bus pranešta.

BRADFORDAS

SUSIRINKIMAS

Liepos 15 d., šeštadienį, 5 val. v., šaukiamas Vyties klubo narių pusmetinis susirinkimas

klubo salėje. Dienotvarkėje: pranešimai apie klubo veiklą ir kiti reikalai.

Visus narius kviečia dalyvauti

Vyties Klubu Valdyba

GLOUCESTERIS

MIRĖ PETRAS BŪTENAS

Po sunkios ligos ir operacijos birželio 19 d. Gloucester Royal ligoninėje mirė Petras Būtenas, gimęs 1917 m.

I Gloucesterį atvyko jis 1949 m. ir visą laiką priklausė Lietuvių Sąjungos skyriui. Velionis buvo draugiškas, paslaugus, nuoširdžiai talkininkavęs lietuvių veikloje.

Velionis palaidotas birželio 23 d. Coney Hill kapinėse. Lydėtas iš Sv. Petro bažnyčios po gedulingų mišių, kurias atnaušavo kun. K. Borowicz.

Laidotuvėse dalyvavo visi Gloucesterio ir Stroudo lietuviai, daug anglų, ukrainiečių ir lenkų. Jo kapą apdengė gausūs gėlių vainikai ir lietuviškos trispalvės kaspinai.

Petra, tegul tau būna lengva ši Anglijos žemelė.

M. G.

MIRĖ K. PABRŽOS MOTINA

Mūsų kasininkas K. Pabrėža laimingai grįžo iš Australijos, aplankęs savo motiną ir dvi seseris, kurių nematė 25 metus.

Bet, deja, nepaėjo nė dvi savaitės, kai gavo telegramą, kad mirė motina. Velionė tik neseniai džiaugėsi, sulaukusi sūnaus iš Anglijos. Jos trys sūnūs yra likę Lietuvoje, apie kuriuos motina nieko nežinojo.

Vienas sūnus ir duklė gyvena Anglijoje, dvi dukterys Australijoje.

Sūnams ir dukterims reiškiamas užuojau-

M. G.

EKSURSIJA Į LONDONĄ

DBLS Gloucesterio Skyr. Valdyba rugpjūčio 5 d., šeštadienį, ruošia į Londoną ekskursiją.

Išvykstama iš Gloucesterio 9.30 val. rytą nuo ukrainiečių klubo, 37 Midland Rd., iš Stroudo 10 val. iš miesto centro.

Skyriaus Valdyba

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju už puikias gėles, kurias lietuviai atsuntė, pagerbdami mano vyro Petro Būteno atminimą.

Taip pat dėkoju visiems tiems, kuriems laikas leido dalyvauti pamaldose už velionį St. Peters bažnyčioje.

Ilgai visų lauktasis II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas prasidėjo. Iš keturių kontinentų jaunieji delegatai suskrido, kaip čia Chicagoje dažnai sakoma, į laisvojo pasaulio lietuvių sostinę. Ne tik kongreso delegatai, bet ir šalia Kongreso vykstančios IV tautinių šokių šventės. Viena iš pirmųjų grupių buvo Vokietijos. Pirmadienio vakare didelis būrys Chicago jaunimo į sukito aerodrome. Labai jaukų įspūdį sudarė, kad laukiančiųjų tarpe buvo ir keletas buvusių Vasario 16 gimn. mokinių, gyvenančių Amerikoje.

Greitai buvome paskirstyti po šeimas, o iki pirmojo susitikimo Tautiniuose namuose ketvirtadienio vakare turėjo kiekvienas progos savus pažįstamus ir lietuviškas įstaigas aplankyti. Jėzuitų Jaunimo Centras tuo metu jau vyko dailės ir fotografijos parodos. Dailės darbai buvo premijuojami, ir pirmąją vietą gavo dailininkas iš Austrijos, Vienos miesto, K. Lapšys, kuris Austrijai atstovauja JK.

Mums, atvažiavusiems iš Europos, buvo labai nuostabu, kad ir Austrijoje gyvena jaunų lietuvių.

Savaitės bėgyje atvyko didelės grupės atstovų bei šokėjų ir iš kitų kraštų, o pamažu taip pat rinkosi Kanados ir JAV dalyviai.

Penktadienį, birželio 30 d. vakare, įvyko iškilmingas II PLJK atidarymas skoningai papuoštoje salėje. Romas Sakadolskis atidarė jį, buvo įneštos visų dalyvių kraštų ir daugelio organizacijų vėliavos. Kunigai Kezys ir Juozapaitis perskaitė maldą, bu-

žinau, kad Petras džiaugėsi daugelio jūsu draugiškumu, ir man malonu, kad jūs padėjote jam laimingai gyventi Gloucesteryje.

Stefania Būtenas

NOTTINGHAMAS

EKSPRESAS I KONCERTA

Jeigu „Grandinėle“ iš JAV, Clevelando, suranda laiko ir malonumo pasirodyti Anglijos lietuviams su koncertu ir net pasiekti Manchesterį, tai kodėl mums jų nepagerbti — nenuvažiuoti išklausti jos koncerto?

Tai ir važiuojam!

Rugpjūčio 6 d., sekmadienį, 12 val. dieną, iš Skills Car Park, Vollaon St., Nottingham, autobusas išvažiuoja į Manchesterį. Kaina 1 svaras, jaunimui pusė kainos. Prašome registruotis jau dabar pas bet kurį DBLS Skyriaus valdybos narį.

DBLS Skyr. Valdyba

BIRMINGHAMAS

MIRĖ JULIUS DYVAS-SATEIKIS

Po trumpos ir sunkios plaučių vėžio ligos birželio 19 d. Birminghame, Dudley Rd. ligoninėje, mirė a. a. Julius Dyvas-Sateikis, gimęs 1901 m. Lietuvoje.

Būdamas dar jaunutis, bet energingas ir pasiryžęs jaunuolis, stijo savanorių į besiskuriančią Lietuvos kariuomenę. Teko dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės kovose prieš bolševikus ir bermontininkus.

Grįžęs iš kariuomenės, apsigyveno Šateikiuose, kur buvo įsigijęs ūkį su sodu ir malūną su medžio apdirbimo įmone. Priklausė Lietuvos Šaulių sąjungai ir Lietūkiui.

Artėjant rusams, 1944 m., viską palikęs, leidosi į vakarus. Laikini apsisotė Vokietijoje, o 1948 m. atvyko į Angliją. Ilgus metus gyveno šiame mieste, dirbdamas įvairius darbus. Turėjo įsigijęs gražų butą. Savo bičiū medų buvo keletą kartų išstątes anglų parodose ir laimėjo pirmąją ir antrąją premijas. Turėjo ir savo spaustuvę, kurioje spausdino daug smulkių dalykų.

Velionis buvo draugiškas ir aktyvus, mielai remdavo lietuvišką veiklą, rašydavo spaudai, daugiausia „Europos Lietuviai“.

Lietuvoje gyvena velionio žmona ir du sūnūs.

Mielas Juliau, tebūnie Tau lengva Anglijos žemelė.

M. E. Linkevičiai

PADEKA

Visiems, lankiusiems ligoninėje a. a. Julijus Dyvas-Sateikį, o ypač aukštajam svečiui vysk. dr. A. L. Deksnui, kun. dr. S. Matuliui, Birutei Valterienei ir visiems kitiems, ligonį moraliai parėmusiems, reiškiamė padėką.

Taip pat dėkojame birželio 23 d. atvykusiems velionio palydėti į amžino poilsio vietą net iš tolimų apylinkių, kaip Boltonas, Nottinghamas ir Herefordas, ir visiems vietiniams, prisidėjusiems vienokiu ar kitokiu būdu, o ypač kun. dr. S. Matuliui už gedulingas Mišias ir gražius pamokslo žodžius.

Dėkoja M. E. Linkevičiai

LIETUVISKOS PAMALDOS

BRADFORD — liepos 16 d., 12.30 v. HUDDERSFIELDE — liepos 23 d., 1 v. p. p. NOTTINGHAME — liepos 16 d., 11.15 val., Liet. Židinyje.

KETTERINGE — liepos 16 d., 12 val., Sv. Eduardo bažnyčioje, London Rd.

NOTTINGHAME — liepos 23 d., 11.15 val., Liet. Židinyje.

NOTTINGHAME — liepos 30 d., 11.15 val., Židinyje.

ROCHDALE — liepos 23 d., 11.45 val.

II PLJK

vo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Romas Sakadolskis paryškino Kongreso tikslus, pažymėdamas, kad bus supažindinta su išeivijos ir Lietuvos padėtimi, kad į programą yra įtrauktos beveik visos akademinės kultūrinės ir visuomeninės lietuviškos jaunimo jėgos, o svarbiausia, kad šiam Kongresui pasibaigus reikia toliau bendradarbiauti ir didieji darbai tik tada prasidės.

Buvo pristatyti Kongreso pirmininkai su Henriku Antanaičiu iš Australijos, Milita Savickaitė iš Argentinos, Romana Zutauteitė iš Vokietijos ir Joana Kuraite iš Kanados. Sekretoriatą sudarė čekiečiai. Paskui prasidėjo sveikinimai žodžiu. Sveikino Juzė Daužvardienė, Lietuvos garbės konsulė Chicagoje, Stasys Barzdukas, PLB valdybos pirmininkas, dr. K. Valiūnas, VLIKO pirmininkas, rėmėjų vardu dr. J. Kazickas, pirmojo Kongreso vardu A. Zaprackas, perduodamas Sakadolskiui pirmininko įrankį — plaktuką.

Atidaromąją paskaitą skaitė kunigas Saulaitis iš Brazilijos: „Lietuvių jaunimas išeivijoje — prasmės beiškant“.

Po šitų kalbų, kiek teko girdėti, iš Europos atvykusieji jautėsi labai neįprastai, nes nei vėliavos, nei šūkiams perkrauti sveikinimo žodžiai jų nesužavėjo. Po iškilnių sekė šokiai.

Šeštadienį, liepos 1 d., Konrado Hiltono viešbutyje prasidėjo akademinė programa. Pranešimai buvo skaitomi paraleliai, taigi visi negalėjo jų visų išklausti. Tų pranešimų temos jau buvo skelbtos ir mūsų laikraštyje, tai jų nė nekartoju.

Visuose pokalbiuose dalyvavo daug žmonių, be to, visa programa buvo priinama ir vyresnio amžiaus žmonėms.

Tos dienos vakare Hiltono viešbučio didžiojoje salėje vyko talentų vakaras. Jis užtruko apie tris valandas. Po to buvo šokiai su prizais geriausiems šokėjams. Prizus gavusiųjų tarpe buvo ir vietinės valstijos gubernatoriaus duklė, kuri, be to, šoka vienoje lietuvių tautinių šokių grupėje ir pasirodys šokių festivalyje.

Sekmadienio vakare Kongreso programa buvo tęsiama Jaunimo centre. Tai dramos spektakliai. Buvo parodytos Vinco Krėvės „Skirgailos“ ištraukos. Vaidino korp. Neo-Lithuania. Žvaigždėlio II Sambūris iš Bostono pastatė Juozo Grušo „Barborą Radvilaitę“. Abu ansamblius sudaro mėgėjai, o pastatymai buvo beveik profesionalinio lygio, prilygstantieji net Europos provincinių teatrų vidutiniams pastatymams. Grušo dramoj man labiausiai patiko Laimos Antanavičiūtės ir Povilo Manomaičio vaidyba, o Krėvės kūrinys — vienuoli lenkų vaidinęs Linas Regis.

Be to, kongreso metu buvo rodomi filmai, susukti lietuvių folmuotojų. Konrado Hiltono viešbutyje labai daug žiūrovų susilaukė A. Sutkaus, A. Macijausko, V. Eutyrio, R. Rakausko ir A. Pilvelio nuotraukos.

Vysk. Brizgys viename Chicago parke atlaikė mišias.

Kongresas Chicagoje dar tęsis pirmadienį.

nį su pokalbiais Hiltono viešbutyje ir dramos pastatymais.

IV Tautinių Šokių Šventė

Vienas iš įspūdingiausių įvykių išeivijos gyvenime yra tautinių šokių festivaliai, kurie sutraukia daug žmonių.

Festivalis buvo atidarytas Jaunimo Centre, prie paminklo padedant vainiką. Po to vyko koncertas vienoje Chicago mokyklos salėje. Koncerte turėjo pasirodyti Lena Valaitytė iš Vokietijos, bet nežinia kodėl negalėjo atvykti. Jos vietą buvo leista pasirodyti „Baltijos“ kvintetui iš Vokietijos, kuriuos, kaip iš pasikalbėjimo su koncerto žiūrovais susidariau įspūdį, publika priėmė su didžiausiomis ovacijomis. Be to, Miuncheno Ratukas pašoko keletą bavariskų šokių. Aš pats visa tai negirdėjau ir nemačiau, nes tuo metu buvau Talentų pasirodymo vakare.

Sekmadienį, antrą valandą po pietų, vienoje didelių salų Chicago Amphitheatre įvyko IV Laisvojo Pasaulio tautinių šokių šventė.

Jau per keletą dienų prieš tai buvo sunku į 13 tūkstančių talpinančią salę gauti bilietų, o jau paskutinę dieną iš toliau atvykusieji turėjo bilietais pasirūpinti juodoje biržoje.

Tautiniuose šokuose dalyvavo daugiau kaip 2.000 šokėjų. Buvo atvykusios grupės iš Vokietijos Vasario 16 gimn. ir Miuncheno Ratukas, taip pat keletas grupių iš Pietų Amerikos, o visos kitos iš JAV ir Kanados. Šoko ir lituanistinių mokyklų mokiniai.

Adamkaus dėka į šokių šventę atvyko ir ją atidarė JAV pirmoji moteris (First Lady) Nixonienė. Ji buvo sutikta su didžiausiomis ovacijomis, bet pasigirdo ir švilpimų ir buh šauksmų.

Atidaryme dalyvavo vietinių politikų, kurie pasinaudojo proga šį tą lietuviams pažadėti, nes netrukus prasidės rinkimai.

Nixonienė tarė keletą labai malonių žodžių, paminėdama, kad jos vaikai prieš keletą metų dalyvavo tokioje šventėje ir patenkinti į namus grįžo ir jai siūlė kitą kartą nuvykti. Ji linkėjo šventei pasisekimo ir nuėjo į jai skirtą ložę, prieš tai nusifotografuodama. Po kelių šokių tylosis išėjo.

Šokiai buvo gerai suorganizuoti, visas vyko sklandžiai, kalbų nebuvo per daug, tiktai antroji pranešėja būtų turėjusi pasimokyti geriau lietuvių kalbos žodžius kirčiuoti, nes ausį rėžia tas amerikietiškas lietuvių kalbos kirčiavimas.

Po įspūdingų švenčių, sutraukusių tūkstantį žmonių, tose pat patalpose vyko banketas. Amerikos spauda bei radijas ir televizija paminėjo, pirmiau primindama prezidentienę, o paskui šokius.

res

FAIESKOJIMAS

Saviekas Antanas, sūnus Onos ir Albino, gimęs 1921. VI. 13 Vaisviluose, pats ar žinantieji apie jį prašom rašyti „Europos Lietuvių“ Administracijai.

Susitikimui su Landsbergiais prisiminti.

Birželio 30 d. Lietuvių Namuose susitikime-literatūros vakare Algirdo Landsbergio kūrinius skaito pats autorius ir jo žmona aktorė J. Landsbergienė.

Foto Juozo Lukėno

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Sumažėjus anglų svoro vertei, muitas už dovanų siuntinius į Lietuvą pakilo 7%.

TACIAU IKI SPALIO 1 D. mūsų visos siuntinių kainos pasilieka tos pačios.

Išnaudokite progą, užsakydami dovanų siuntinį savo giminėms jau dabar, dar vis už seną kainą.

Baltic Stores Ltd.
(Z. Juras)

421 HACKNEY RD., LONDON, E.2.

TEL. 01 739 8734.

Turime parduoti neantspauduotų pašto ženklų, medalių, monetų, knygų ir žurnalų, viskas iš anų laikų prieš 1941 metus.

L. GOLDBERGS

NUMISMATIC

The Baltic and Russian Coins

BELGIELEI 50, 2000 ANTWERPEN, BELGIE

Tel. 30 26 66